

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΟΣ

Τοῦ καθηγητοῦ κ. ΑΝΔΡΕΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

τ. Ὑπουργοῦ Ἀναπληρωτοῦ Συντονισμοῦ

Ἐκ τῶν ὑφισταμένων στοιχείων καὶ δεικτῶν προκύπτει ὅτι κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ τρέχοντος ἔτους ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης ἐκινήθη ἀνοδικῶς μὲ τὸν αὐτὸν περίπου ἔντονον ρυθμὸν ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ὁ δείκτης βιομηχανικῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος, ἠϋξήθη κατὰ 10 % τὸ πρῶτον τρίμηνον τοῦ ἔτους, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἀντίστοιχον τρίμηνον τοῦ 1964. Ἡ αὔξησις αὕτη ἀντικατοπτρίζει εἰς σημαντικὸν βαθμὸν τὴν συντελουμένην βελτίωσιν τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν μισθωτῶν, ἤτοι τῶν τάξεων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι συνιστοῦν τὴν κυρίαν ἀγορὰν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας.

Ὑψηλὸς εἶναι ἐπίσης κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος. Ἐνδειξιν περὶ τούτου παρέχουν: α) Ὁ δείκτης πληρωμῶν δι' εἰσαγωγὰς κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, ὁ ὁποῖος παρουσίασεν αὔξησιν κατὰ 43 % μεταξὺ τῶν πρώτων τετραμῆνων τῶν ἔτων 1964 καὶ 1965. β) Ὁ δείκτης ὄγκου οἰκοδομῶν, ὁ ὁποῖος βάσει τῶν ἐκδιδομένων ἀδειῶν ἦτο κατὰ τὴν περίοδον Ὀκτωβρίου 1964 — Μαρτίου 1965 ἀνώτερος κατὰ 20 % ἐκείνου τῆς προηγουμένης ἀντιστοίχου περιόδου. γ) Ἡ ἐκτέλεσις κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἠϋξημένων προγραμμάτων ἐπενδύσεων ὑπὸ τοῦ δημοσίου τομέως.

Ἡ ἰδιωτικὴ καταναλώσις

Ἐξ ἄλλου, αἱ μεταβολαί, τὰς ὁποίας δεικνύουν οἱ ὑφισταμένοι δείκται, ὀδηγοῦν εἰς τὴν διαπίστωσιν ὅτι ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς ἰδιωτικῆς καταναλώσεως κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον τοῦ τρέχοντος ἔτους ὑπῆρξε περίπου ἴσος πρὸς ἐκείνον τῆς ἀντιστοίχου περιόδου τοῦ 1964. Ἀντιθέτως, ἡ δημοσια καταναλώσις αὐξάνει μὲ βραδύτερον ρυθμὸν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ἡ ἐπιβράδυνσις αὕτη τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν δημοσίων καταναλωτικῶν δαπανῶν εἶναι φυσικὴ συνέπεια τῆς ἱκανοποιήσεως κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος σημαντικοῦ μέρους τῶν προγραμμάτων τῆς Κυβερνήσεως, κυρίως εἰς τοὺς τομεῖς τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ διοικήσεως.

Τὰ ἀνωτέρω δεδομένα ὡς καὶ αἱ πληροφορίες περὶ τῆς πορείας τῶν καλλιεργειῶν παρέχουν ἐνδείξεις περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐθνικῆς δαπάνης καὶ τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος δι' ὀλόκληρον τὸ 1965. Ἡ Ἀκαθάριστος Ἐθνικὴ Δαπάνη τῆς Οἰκονομίας προβλέπεται ὅτι θὰ διαμορφωθῇ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος εἰς ἐπίπεδον κατὰ 11 - 12 % περίπου ἀνώτερον τοῦ περυσينوῦ. Κύριοι προσδιοριστικοὶ παράγοντες τῆς αὐξήσεως αὐτῆς θὰ εἶναι αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου καὶ αἱ ἐξαγωγαὶ ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, εἰς μικρότερον δὲ βαθμὸν αἱ δημόσιαι ἐπενδύσεις καὶ ἡ δημοσία κατανάλωσις. Αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις εἰς τρεχούσας τιμὰς ἐκτιμᾶται ὅτι θὰ ἀνέλθουν εἰς ἐπίπεδον περίξ τῶν 25 δισεκατομμυρίων δραχμῶν, ἔναντι 21 δισεκατομμυρίων δραχμῶν κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος, ἤτοι θὰ σημειώσουν αὐξησιν τῆς τάξεως τοῦ 18 - 20 %. Ἡ ἰδιωτικὴ κατανάλωσις, ἐξ ἄλλου, ὑπολογίζεται ὅτι θὰ αὐξηθῇ μὲ ρυθμὸν περίξ τοῦ 10 %. Χαμηλότερος τοῦ περυσينوῦ προβλέπεται ὅτι θὰ εἶναι ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς δημοσίας καταναλώσεως.

Αἱ ἐπενδύσεις

Οὕτω, θὰ σημειωθῇ περαιτέρω βελτίωσις εἰς τὴν κατανομὴν τῶν διαθεσίμων πόρων τῆς οἰκονομίας. Αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου προβλέπεται ὅτι θὰ ἀπορροφήσουν πλέον τοῦ 20 % τοῦ συνόλου τῶν διαθεσίμων εἰς τὴν οἰκονομίαν πόρων, ἔναντι 19 % περίπου κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος. Τουναντίον, ἡ συμμετοχὴ τῆς καταναλώσεως προβλέπεται ὅτι θὰ σημειώσῃ πτώσιν κατὰ μίαν περίπου ποσοστιαίαν μονάδα. Αἱ μεταβολαὶ αὗται εἶναι συνεπεῖς πρὸς τὰς ἐπιδιώξεις τῆς πολιτικῆς ἐπιταχύνσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ μείωσις τοῦ ποσοστοῦ τῶν διατιθεμένων διὰ κατανάλωσιν πόρων δημιουργεῖ περιθώρια διὰ τὴν χρηματοδότησιν ὑψημῶν ἐπενδύσεων, εἶναι δὲ ἐνθαρρυντικὸν ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ ἐπενδυτικὴ δραστηριότης, τόσον ἐξ ἀπόψεως ρυθμοῦ αὐξήσεως ὅσον καὶ ἐξ ἀπόψεως διαρθρώσεως, κινεῖται πρὸς τὴν ἐπιθυμητὴν κατεύθυνσιν. Πράγματι, αἱ ἐπενδύσεις εἰς τὸν κλάδον τῆς μεταποιήσεως - μεταλλείων ἐκτιμᾶται ὅτι θὰ ὑπερβῶν τὸ 18 % τοῦ συνόλου τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου, ἔναντι 16,5 % τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ 16 % τοῦ 1963. Εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ 1954 μέχρι καὶ τοῦ 1962 αἱ ἐπενδύσεις αὗται ἐκινήθησαν περίξ τοῦ 14 % τοῦ συνόλου τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων.

Θὰ αὐξηθῇ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα

Ἰπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς αὐξήσεως τῆς συνολικῆς τελικῆς ζητήσεως καὶ τῆς αὐτονόμου αὐξήσεως τῆς προσφορᾶς ἀγαθῶν, τόσον ὑπὸ τοῦ ἀγροτικοῦ τομέως ὅσον καὶ ἐκ τῆς λειτουργίας νέων βιομηχανικῶν μονάδων, τὸ ἐθνικὸν προϊόν εἰς σταθερὰς τιμὰς θὰ σημειώσῃ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος περαιτέρω σημαντικὴν αὐξησιν, ὑπολογιζομένην περίξ τοῦ 8 %. Εἰς τὴν αὐξησιν αὐτὴν ἐκτιμᾶται ὅτι θὰ συμβάλῃ ἡ δευτερογενῆς παραγωγή κατὰ 40 %, ἡ τριτογενῆς παραγωγή κατὰ 30% καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον ὁ ἀγροτικὸς τομεύς. Ἡ δευτερογενῆς παραγωγή προβλέπεται ὅτι θὰ σημειώσῃ ρυθμὸν ἀνό-

δου παραπλήσιον ἐκείνου τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἦτοι 11 % περίπου. Σημαντικὸν ποσοστὸν τῆς αὐξήσεως αὐτῆς θὰ προέλθῃ ἐκ τῆς πληρεστέρας χρησιμοποίησεως τῆς ὑφισταμένης παραγωγικῆς δυναμικότητος εἰς τὸν τομέα τῆς μεταποιήσεως ὡς καὶ ἐκ τῆς διευρύνσεως αὐτῆς διὰ νέων μονάδων κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ τρέχον ἔτος.

Ἡ ἀγροτικὴ παραγωγή

Ἐξ ἄλλου, ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς ἐκτιμᾶται ὅτι θὰ εἶναι ἐλαφρῶς μόνον χαμηλότερος ἐκείνου τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἡ μεγαλύτερα συμβολὴ εἰς τὴν αὐξησιν τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀναμένεται ὅτι θὰ προέλθῃ ἐκ τῆς κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς, τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων καὶ τῶν ὀπωροκηπευτικῶν.

Ἰκανοποιητικαὶ δύνανται ἐπίσης νὰ θεωρηθοῦν ἐν τῷ συνόλῳ αἱ νομισματικαὶ καὶ πιστωτικαὶ ἐξελίξεις κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἐνῶ συγχρόνως διατηρεῖται ἰσχυρὰ ἡ συναλλαγματικὴ θέσις τῆς χώρας. Ἡ προσφορὰ χρήματος κατὰ τὸ πρῶτον τετράμηνον τοῦ ἔτους ἐμειώθη κατὰ 625 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἐνῶ κατὰ τὴν ἀντίστοιχον περίοδον τοῦ 1964 εἶχεν αὐξηθῆ κατὰ 685 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ἐξ ἄλλου, ἐντὸς τοῦ δωδεκαμήνου Ἀπριλίου 1964 - Ἀπριλίου 1965, ἡ προσφορὰ χρήματος ἠϋξήθη κατὰ 3.256 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἢ 13,4 %, ἐναντι αὐξήσεων 4.469 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἢ 22,4 % καὶ 1.958 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἢ 10,9 % κατὰ τὰς δύο προηγουμένας ἀντιστοίχους περιόδους. Τοῦτο δεικνύει ὅτι ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς προσφορᾶς χρήματος ἐμφανίζει κατὰ τὸ τελευταῖον δωδεκάμηνον κάμψιν.

Αἱ καταθέσεις

Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπηρεασθῆ κατὰ τὸ παρελθὸν ἐξ ἐξωοικονομικῶν παραγόντων (κυρίως ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ Κυπριακοῦ) ἐπανερχεται βαθμιαίως εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι αἱ ἰδιωτικαὶ καταθέσεις ἠϋξήθησαν κατὰ τὸ πρῶτον τετράμηνον τοῦ 1965 κατὰ 1.288 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἦτοι κατὰ ποσὸν περίπου διπλάσιον ἐκείνου τῆς ἀντιστοίχου περιόδου τοῦ 1964. Ἔτι εὐνοϊκότερα εἶναι ἡ ἐξέλιξις τῶν ἀποταμειευτικῆς φύσεως καταθέσεων, ὡς καὶ ἡ πιστοδότησις τῆς οἰκονομίας. Κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον τοῦ τρέχοντος ἔτους αἱ πιστώσεις πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα τῆς οἰκονομίας ἠϋξήθησαν κατὰ 435 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ἡ ἀντίστοιχος αὐξησις ἦτο περίπου ἡ αὐτὴ (461 ἑκατομμύρια δρχ.) κατὰ τὸ 1964, ἐνῶ αἱ ἐν λόγῳ πιστώσεις εἶχον σημειώσει ἐλαφρὰν μείωσιν κατὰ τὴν ἀντίστοιχον περίοδον τοῦ 1963. Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ αὐξησις τῶν πιστώσεων κατὰ τὸ τρέχον ἔτος συνδυάζεται με βελτίωσιν τῆς συνθέσεως αὐτῶν, ἡ ὁποία ἀναμένεται ὅτι θὰ συνεχισθῆ καὶ κατὰ τοὺς προσεχεῖς μῆνας. Συγκεκριμένως, αἱ μακροπρόθεσμοι βιομηχανικαὶ πιστώσεις παρουσιάζουν κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον τοῦ ἔτους ὑπερδιπλασίαν αὐξησιν τῆς σημειωθείσης ἐντὸς τῆς ἀντιστοίχου περιόδου τοῦ 1964.

Τὸ μέσον ἐπίπεδον τῶν τιμῶν καταναλωτοῦ κατὰ τὸ πεντάμηνον Ἰανουα-

ρίου - Μαΐου 1965 παρουσιάζει αύξηση κατά 1,8 %, του 1964. Η αύξηση αυτή όφείλεται κατά τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν εἰς ὑψωσιν τῶν τιμῶν ὠρισμένων ειδῶν διατροφῆς (κυρίως τοῦ κρέατος καὶ τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων), λόγω ἀνατιμήσεως αὐτῶν εἰς τὴν διεθνή ἀγοράν. Θὰ πρέπει νὰ παρατηρηθῆ ὅτι αἱ ἀντικειμενικαὶ συνθήκαι εἶναι εὐνοϊκαὶ διὰ τὴν διατήρησιν σταθεροῦ τοῦ ἐπιπέδου τιμῶν. Ἡ αὐξητικὴ ἐπίδρασις ἐκ τῶν τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀναμένεται ὅτι θὰ ἐξασθενίσῃ κατὰ τοὺς προσεχεῖς μῆνας καὶ λόγω τῆς ἀποφασισθεῖσης ἀναστολῆς ἢ μειώσεως τῶν δασμῶν, ἐπὶ τῶν κρεάτων καὶ τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων. Ἐξ ἄλλου, σταθεροποιητικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν τιμῶν θὰ ἀσκήσῃ ἡ ὑψηλὴ γεωργικὴ καὶ κτηνοτροφικὴ παραγωγή κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Περαιτέρω θὰ πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ αὐξηση τῶν εἰσοδημάτων διατηρεῖται ἐντὸς τῶν ὑφισταμένων παραγωγικῶν δυνατοτήτων τῆς οἰκονομίας καὶ τῶν δημιουργουμένων περιθωρίων ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος.

Τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν

Τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν ἐμφανίζει κατὰ τὸ τετράμηνον Ἰανουαρίου - Ἀπριλίου μεγαλύτερον ἔλλειμμα, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀντίστοιχον περίοδον τοῦ παρελθόντος ἔτους. Τοῦτο ὅμως οὐδὲν ὑποδηλώνει τὴν τελικὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν δι' ὅλοκληρον τὸ τρέχον ἔτος. Ἡ σημειωθείσα κατὰ τὸ πρῶτον τετράμηνον αὐξηση τῶν εἰσαγωγῶν, ἡ ὁποία καὶ ὠδήγησεν εἰς τὴν διεύρυσιν τοῦ ἔλλειμματος, ὀφείλεται ἐν πολλοῖς εἰς παράγοντας, ἡ ἐπίδρασις τῶν ὁποίων θὰ ἀτονίσῃ κατὰ τοὺς προσεχεῖς μῆνας. Συγκεκριμένως, ἡ αὐξηση τῶν εἰσαγωγῶν ὀφείλεται κατὰ ὑψηλὸν ποσοστὸν -33 % περίπου- εἰς ἠϋξημένας εἰσαγωγὰς κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, εἰς αὐξηση τῶν εἰσαγωγῶν καυσίμων σχεδὸν ἴσην πρὸς τὴν προβλεπομένην δι' ὅλοκληρον τὸ ἔτος καὶ εἰς τὴν πραγματοποίησιν ἐντὸς τῆς ἐν λόγω περιόδου τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῆς προβλεπομένης δι' ὅλοκληρον τὸ ἔτος αὐξήσεως τῶν εἰσαγωγῶν γεωργικῶν πλεονασμάτων ἐκ τῶν Η.Π.Α. Εἶναι ἐπομένως σαφές ὅτι σημαντικὸν ποσοστὸν τῆς αὐξήσεως τῶν εἰσαγωγῶν ἐντὸς τοῦ πρώτου τετραμήνου τοῦ ἔτους προεκλήθη ἀπὸ διάφορον ἢ κατὰ τὸ παρελθὸν χρονικὴν κατανομήν αὐτῶν. Εἶναι, ἐξ ἄλλου, ἀξιοσημειωτὸν ὅτι αἱ εἰσαγωγαὶ βιομηχανικῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν παρουσίασαν αὐξηση μικροτέραν τοῦ 8 %. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι τὸ μέγιστον μέρος τῆς αὐξήσεως τῆς ζήτησεως βιομηχανικῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ἰκανοποιεῖται ἐκ τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς. Τέλος, εὐνοϊκὴ εἶναι κατὰ τὸ ἐξεταζόμενον τετράμηνον ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐξαγωγῶν, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν αὐξησην κατὰ 9,5 % παρὰ τὰς μειωμένας ἐξαγωγὰς βάμβακος καὶ κυρίως ἡ ἐξέλιξις τῶν ἀδήλων πόρων, οἱ ὁποῖοι ἐπανέρχονται βαθμιαίως εἰς ὑψηλοτέρους ρυθμοὺς αὐξήσεως. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκτιμήσεων περὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν ἐπὶ μέρους κονδυλίων συναλλαγματικῶν εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν εἶναι ἐξησφαλισμένη ἡ ἰσορροπία τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ διατηρεῖται ἐπομένως ἰσχυρὰ ἢ συναλλαγματικὴ θέσις τῆς χώρας.